

รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์
ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

Model for the Development of Rattanakosin Rajabhat University
Group in the 21st Century To Become a Green University that is
Environmentally Friendly and Sustainable

ชนันท์ จันทรหอม¹ สันฐาน ชยนนท์² วิจิตรา ศรีสอน³ เบญจวรรณ เจริญกสิกร⁴
นิติภูมิ แสงประดับ⁵

Chanan Chanhom Sunthan Chayanon, Wijittra Srisorn, Benjawan Charoenkasikorn,
and Nitipumi Sangpradub

Received : February 1, 2022 Revised : February 1, 2022 Accepted : March 10, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษา

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Doctor of Political Science, College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: chanan.ch@ssru.ac.th

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: sunthan.ch@ssru.ac.th

³ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: wijittra.sr@ssru.ac.th

⁴ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Doctor of Political Science, College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: s62484944002@ssru.ac.th

⁵ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Doctor of Political Science, College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: s62484944009@ssru.ac.th

องค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในศตวรรษที่ 21 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ 3. นำเสนอรูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ สายวิชาการ สายสนับสนุนวิชาการ และนักศึกษา และการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม สายสนับสนุนวิชาการ และนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดย PEST SWOT และ TOWS Matrix วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1. สถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน 2. การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3. การจัดการของเสีย 4. การจัดการน้ำ 5. การคมนาคมขนส่ง และ 6. การจัดการศึกษา 2. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ดังนี้ 1. สถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน จัดสัดส่วนของพื้นที่เปิดโล่งต่อพื้นที่ทั้งหมด 2. การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน 3. การจัดการของเสีย โดยการนำกลับมาใช้ใหม่ 4. การจัดการน้ำ โดยการใช้ ควบคุม เก้บกัก การจัดการ 5. การคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6. การจัดการศึกษา ประกอบด้วย จำนวนรายวิชาและหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และ 3. รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ใช้รูปแบบ SSS ได้แก่ 1. แผนยุทธศาสตร์ระดับสถาบัน ด้านบุคลากร เงินทุน การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และจริยธรรม 2. การตั้งเป้าหมาย ประกอบด้วย เป้าประสงค์ ระยะเวลา ผลลัพธ์ และ 3. การก้าวผ่านอุปสรรค ประกอบด้วย การเปลี่ยนผ่านภาวะผู้นำ การเงิน การสื่อสาร การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การจัดลำดับความสำคัญ การตรวจสอบ และการสร้างฐานข้อมูล โดยมีแผนขั้นตอนดำเนินการ ระยะสั้น ดำเนินการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน ระยะกลาง กำหนดวิสัยทัศน์ ระบุเป้าหมาย กิจกรรม ตัวชี้วัด และระยะยาว ดำเนินการตามเป้าหมาย ติดตาม และประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏสร้างวัฒนธรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนให้กับนักศึกษา ผู้ซึ่งจะเป็นทรัพยากรอันมีค่าของประเทศกับการคาดหวังสภาพแวดล้อมที่ดีของโลกในอนาคต

คำสำคัญ : มหาวิทยาลัยสีเขียว ยุทธศาสตร์การพัฒนา สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์

Abstract

The research on “Model for the Development of Rattanakosin Rajabhat University Group in the 21st Century to Become a Green University that is Environmentally Friendly and Sustainable” has objectives to: 1) study the components of green university that is environmentally friendly and sustainable, 2) discover guidelines for the development of Rattanakosin Rajabhat University Group in the 21st century to become a green university that is environmentally friendly and sustainable, and 3) come up with the model for the development of Rattanakosin Rajabhat University Group to become a green university. This is a qualitative research that uses documentary research pertaining to the green university, the in-depth interview with 20 key-informants who are administrators, academicians, academic support personnel, and students, and a focus group undertaken with 8 individuals that include administrators, academicians, academic support personnel, and students. The obtaining data are analyzed by using PEST typological and content analysis SWOT analysis and TOWS Matrix and verified by using triangulation method. The results revealed that 1) the components of a green university include (1) setting and infrastructure, (2) energy and climate change, (3) waste disposal, (4) water management, (5) transportation, and (6) education, 2) the guidelines for the development of a green university are (1) setting and infrastructure that include the proportion of open space, (2) energy and climate change that include the utilization

of energy saving devices, (3) waste management that includes the recycling, (4) water management that includes the consumption, control, storage, and management, (5) transportation that is environmentally friendly, and (6) education that includes number of available subjects relating to environmental issues, and 3) the model for the development of Rattanakosin Rajabhat University Group to become green university by using SSS Model that comprises of 1) strategic planning that emphasizes personnel, money, management, materials, and morality, 2) setting goals that include objectives, timeline, and outcomes, and 3) solutions that deal with prioritization, auditing, and big data setting. Roadmap to master plan outlines the short-term plan that includes existing conditions assessment, intermediate plan involves setting a vision, metrics, actions, and long-term plan that specifies implementation, follow-up, and evaluation. The Rajabhat University has an opportunity to create culture that is sustainable environmentally friendly for the students who will become valuable human resources of the country with an expectation of a decent global environment in the future.

Keywords: Green university, development strategy, environment, Rattanakosin Rajabhat University Group

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันประชากรของโลกโดยทั่วไปได้มีความตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมโลกที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาในหลายรูปแบบเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมโลกดังกล่าวได้ส่งผลเสียไปสู่ความไม่สมบูรณ์ของเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ความตระหนักในการแก้ไขเพื่อสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาและบรรลุถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ โดยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเอื้ออำนวยผลประโยชน์อย่างเพียงพอที่จะตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและอาจจะต่อไปสู่ออนาคตข้างหน้า ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบในระดับรุนแรงหรือน้อยก็ตาม เป็นผลต่อเนื่องมาจากการจัดการและอนุรักษ์ในอดีตที่ผ่านมาโดยมิได้ตระหนักหรือกำหนดบนพื้นฐานความรู้ทางนิเวศวิทยาอย่างแท้จริงนั่นเอง ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น ปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการเสื่อมสภาพความสมบูรณ์ของดิน ปัญหาน้ำและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรของแหล่งน้ำ ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ปัญหาสารเคมีเป็นพิษ ปัญหาความเสื่อมโทรมชั้นบรรยากาศของโลกและปัญหาโลกร้อน เหล่านี้เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้มีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดความตระหนัก ความเข้าใจพื้นฐานความรู้ทางนิเวศวิทยาแทบทั้งสิ้น ด้วยสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันเสมือนจะเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์แทบทั้งสิ้น ดังนั้นนอกจากการจัดการที่อาศัยหลักและแนวคิดทางด้านนิเวศวิทยาเป็นพื้นฐานแล้ว การจัดแบ่งสิ่งแวดล้อมให้เป็นมิติหรือเป็นกลุ่มก็ย่อมช่วยให้มุมมองในการจัดการครอบคลุมและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น การจัดแบ่งมิติหรือกลุ่มของสิ่งแวดล้อม จะคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสรรพสิ่งที่อยู่รอบข้างเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เป็นเหตุปัจจัยสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมในทุกวันนี้ (คณะกรรมการวิชาสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและชีวิต ศูนย์วิชาการบูรณาการ หมวดวิชาวศึกษาทั่วไป, 2557, หน้า 13 – 14)

มหาวิทยาลัยของไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว การที่ประเทศจะก้าวสู่การเป็นผู้นำในการแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการที่จะเพิ่มศักยภาพของประเทศในทุกด้าน การที่จะประสบความสำเร็จในการพัฒนากำลังคนนั้น ทุกสถาบันในสังคมต่างก็มีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันผลิตบุคลากรครู ซึ่งจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ และในปัจจุบันสภาพทางสังคม เศรษฐกิจส่งผลให้เกิดความซับซ้อนของสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น การแก้ปัญหาด้วยวิธีการเก่าโดยเฉพาะการแก้ไขเฉพาะหน้า การวางแผนแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ๆ หรือเป็นจุด ๆ ดังเดิมนั้นถือได้ว่าล้าสมัย และไร้ผลเสียแล้วกับยุคโลกาภิวัตน์ ดังเช่น ปัจจุบันในทางกลับกันสภาพดังกล่าวเป็นการพัฒนาที่มองแบบองค์รวม การวางแผนที่มีทิศทางที่ชัดเจน มียุทธวิธีที่ชาญฉลาดและมีแผนปฏิบัติการที่สมบูรณ์รองรับ เป็นสิ่งที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ จำเป็นต้องมีต้องเข้าใจและต้องสร้างให้เกิดขึ้นเพื่อไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาที่มีประสิทธิผลท่ามกลางสถานะอันสลับซับซ้อนและหลากหลายดังกล่าว ประกอบกับการเปลี่ยนแปลง

ที่รวดเร็วของประเทศไทยในปัจจุบันทำให้มหาวิทยาลัยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (อิสริ รอดพัฒนา, 2558)

มหาวิทยาลัยราชภัฏน้อมนำพระราชโบายด้านการศึกษาในการเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยจัดทำยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ขึ้น ต่อมาได้มีการทบทวนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2561 โดยการมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่บนฐานความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ทปอ.มรภ.) จึงจัดทำยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้การดำเนินการของมหาวิทยาลัยราชภัฏตรงตามเจตนารมณ์ของแผนยุทธศาสตร์บนพื้นฐานศักยภาพและบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัยนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ ซึ่งได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และเป็นสถาบันหลักที่บูรณาการองค์ความรู้สู่นวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประเทศและพันธกิจ ประกอบด้วย ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีทัศนคติที่ดี เป็นพลเมืองดีในสังคม และสามารถตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต วิจัยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับมุ่งเน้นการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาท้องถิ่นตามศักยภาพ สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนโดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และน้อมนำแนวพระราชดำริสู่การปฏิบัติ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนให้มีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนร่วม และบริหารจัดการทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล พร้อมรองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว แนวโน้มและทิศทางการพัฒนายุทธศาสตร์ส่งผลให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ต้องหันมาทบทวนทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาตามพันธกิจที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการสร้าง ความเข้มแข็งอย่างเร่งด่วนด้วยการยกระดับคุณภาพอาจารย์ บุคลากร นักศึกษา การสร้างมหาวิทยาลัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพการพัฒนายุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็น

มหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อศึกษาองค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาแนวทางในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ และประการสำคัญเพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์เข้าสู่การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวโลกของ UI Green Metric University

วัตถุประสงค์ (Research Methods)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Results)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้การศึกษาเอกสาร คู่มือ บทความ สารประชาสัมพันธ์ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ 5 คน ตัวแทนสายวิชาการ 5 คน ตัวแทนสายสนับสนุนวิชาการ 5 คน ตัวแทนนักศึกษา 5 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 8 คน ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ 2 คน ตัวแทนสายวิชาการ 2 คน ตัวแทนสายสนับสนุนวิชาการ 2 คน และตัวแทนนักศึกษา 2 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) การวิเคราะห์ PEST SWOT และ TOWS Matrix

ผลการวิจัย (Research Discussion)

งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยสีเขียว (green university)

หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพภายใต้แนวความคิดการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงาน มีการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน มีการบูรณาการด้านการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนการสอน การวิจัย และในทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน อันก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน หลักการของมหาวิทยาลัยสีเขียวในส่วนหนึ่งมีที่มาจากแนวความคิดการพัฒนายั่งยืนที่มุ่งพัฒนา 3 ด้านหลัก ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ให้มีความสมดุลกัน ซึ่งทางด้านสังคมจะให้ความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ด้านเศรษฐกิจมุ่งเน้นการเกิดประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่และมีความต่อเนื่องในระยะยาว และด้านสิ่งแวดล้อมเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

ในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวซึ่งดำเนินการโดย University of Indonesia หรือ UI Green Metric World University Ranking (2012) ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน คิดเป็นคะแนนรวม 10,000 คะแนน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน (ร้อยละ 15) ด้านที่ 2 การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (ร้อยละ 21) ด้านที่ 3 การจัดการของเสีย (ร้อยละ 18) ด้านที่ 4 การจัดการน้ำ (ร้อยละ 10) ด้านที่ 5 การคมนาคมขนส่ง (ร้อยละ 18) และ ด้านที่ 6 การศึกษา (ร้อยละ 18) โดยในปี พ.ศ. 2564 มีมหาวิทยาลัยเข้ารับการจัดอันดับทั้งหมด 215 มหาวิทยาลัย จากทั้งหมดจำนวน 49 ประเทศ ผลการจัดอันดับ พบว่า มหาวิทยาลัยที่ได้คะแนนรวมสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ Wageningen University & Research ประเทศเนเธอร์แลนด์ อันดับที่ 2 คือ University of Nottingham สหราชอาณาจักร และอันดับที่ 3 คือ University of Groningen ประเทศเนเธอร์แลนด์ และมีมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่ได้คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อันดับ 45) มหาวิทยาลัยมหิดล (อันดับ 59) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (อันดับ 75) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวปี พ.ศ. 2564 โดย UI Greenmetric World University Ranking

Rank 2021	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Trans Portation	Education & Research
1	Wageningen University & Research	เนเธอร์แลนด์	9300	1325	1825	1800	1000	1550	1800
2	University of Nottingham	สหราชอาณาจักร	8850	1375	1525	1800	1000	1500	1650
3	University of Groningen	เนเธอร์แลนด์	8800	1275	1550	1800	1000	1650	1525
4	Nottingham Trent University	สหราชอาณาจักร	8750	1200	1750	1800	800	1450	1750
5	University of California, Davis	สหรัฐอเมริกา	8750	1300	1650	1725	950	1450	1675
6	Umwelt-Campus Birkenfeld (Trier University of Applied Sciences)	เยอรมนี	8725	1025	1950	1500	1000	1650	1600
7	Leiden University	เนเธอร์แลนด์	8700	900	1825	1800	1000	1650	1525
8	University College Cork	ไอร์แลนด์	8700	1300	1650	1650	850	1550	1700
9	University of Connecticut	สหรัฐอเมริกา	8700	1250	1500	1725	1000	1475	1750
10	Universidade de Sao Paulo USP	บราซิล	8700	1350	1475	1650	950	1675	1600
45	Kasetsart University	ไทย	8225	1175	1625	1425	850	1525	1625
59	Mahidol University	ไทย	8100	1175	1375	1425	950	1525	1650

Rank 2021	University	Country	Total Score	Setting & Infranstru cture	Energy & Climate Change	Waste	Water	Trans Portation	Education & Research
75	Suranaree University of Technology	ไทย	7975	1275	1375	1425	850	1450	1600
83	King Mongkut 's University of Technology Thonburi	ไทย	7900	1050	1550	1425	650	1650	1575

ที่มา : UI GreenMetric (2021)

ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวของไทยที่อยู่ใน 50 อันดับแรกของโลก โดยมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในไทยที่ติดอันดับ อาทิ มหาวิทยาลัยมหิดล (อันดับที่ 59) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (อันดับที่ 75) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (อันดับที่ 83) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (อันดับที่ 101) มหาวิทยาลัยสยาม (อันดับที่ 103) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (อันดับที่ 113) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (อันดับที่ 116) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (อันดับที่ 121) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (อันดับที่ 145) เป็นต้น หากย้อนกลับไปเมื่อปี 2014 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวที่ได้รับการจัดอันดับอยู่ใน 50 อันดับแรกของโลก ซึ่งคะแนนเพิ่มขึ้นทุกตัวชี้วัด โดยเฉพาะด้านที่ 6 ได้แก่ ข้อมูลรายวิชาต่าง ๆ ข้อมูลการค้นคว้าวิจัยและกิจกรรมนิสิตที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

2. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พบว่า ในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (University of Indonesia) หรือ UI Green Metric World University Ranking ก่อตั้งเมื่อปี 2010 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมเช่นเดียวกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตระหนักถึงเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่า มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในเรื่องการลดการใช้พลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้วิธีการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการประกอบด้วยตัวชี้วัด : ด้าน ได้แก่ การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการด้าน

พลังงาน การจัดการของเสีย การจัดการน้ำ ระบบสัญญาณ และระบบการศึกษา โดยมีแนวทางดังนี้

1. สถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย สัดส่วนของพื้นที่เปิดโล่งต่อพื้นที่ทั้งหมด สัดส่วนของพื้นที่เปิดโล่งต่อจำนวนประชากรของมหาวิทยาลัย พื้นที่ในมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเป็นพื้นที่สีเขียว พื้นที่ในมหาวิทยาลัยที่ใช้ปลูกต้นไม้ พื้นที่ในมหาวิทยาลัยที่ใช้เป็นพื้นที่ดูดซับน้ำ และงบประมาณของมหาวิทยาลัยในส่วนของความพยายามเพื่อความยั่งยืน
2. การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย การใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน การดำเนินโครงการอาคารอัจฉริยะ พลังงานทดแทนซึ่งผลิตได้ในมหาวิทยาลัย สัดส่วนการใช้ไฟฟ้าทั้งหมดต่อประชากรของมหาวิทยาลัย สัดส่วนการผลิตพลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานทั้งหมด องค์ประกอบของการดำเนินงานอาคารสีเขียว โครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสัดส่วนคาร์บอนฟุตพริ้นท์ทั้งหมดต่อจำนวนประชากรของมหาวิทยาลัย
3. การจัดการของเสีย ประกอบด้วย โครงการลดการใช้กระดาษและพลาสติกในมหาวิทยาลัย โครงการนำของเสียในมหาวิทยาลัยกลับมาใช้ใหม่ การจัดการของเสียเป็นพิษ การบำบัดของเสียอินทรีย์ การบำบัดของเสียอินทรีย์ และการบำบัดน้ำเสีย
4. น้ำ ประกอบด้วย โครงการอนุรักษ์น้ำ โครงการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ การอุปกรณ์ประหยัดน้ำ และการใช้น้ำที่ทำการบำบัดแล้ว
5. การคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วย สัดส่วนของยานพาหนะ (รถยนต์และรถจักรยานยนต์) ต่อจำนวนประชากรของมหาวิทยาลัย สัดส่วนของบริการรถรับส่งต่อจำนวนประชากรของมหาวิทยาลัย ประเภทของที่จอดรถ การเริ่มดำเนินการด้านขนส่งเพื่อลดรถส่วนบุคคลในมหาวิทยาลัย โครงการด้านการขนส่งที่ออกแบบมาเพื่อจำกัดหรือลดพื้นที่จอดรถ บริการรถรับส่งสาธารณะ นโยบายเกี่ยวกับรถจักรยานและการเดินเท้าภายในมหาวิทยาลัย และ
6. การศึกษา ประกอบด้วย จำนวนรายวิชาและหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม/จำนวนรายวิชาและหลักสูตรทั้งหมดที่เปิดสอน จำนวนเงินวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่อปี จำนวนผลงานตีพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมต่อปี จำนวนงานวิชาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่อปี จำนวนองค์กร บุคลากร และองค์กรนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจำนวนของเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลสิ่งแวดล้อม

3. รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 พบว่าประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา มีพันธกรณีในการจัดทำรายงานแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการอนุสัญญา UNFCCC เกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการดำเนินงานในระดับเมือง เนื่องจากเมือง

ใหญ่ทั่วโลกมีการใช้พลังงานถึง 3 ใน 4 ส่วนของพลังงานทั้งหมด ดังนั้น ภาครัฐจึงตั้งเป้าหมายในการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน คือ การพัฒนาระบบขนส่งมวลชน การส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก การปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในอาคาร การจัดการขยะและน้ำเสีย และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยการดำเนินให้สถานที่ทำงานเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวหรือให้หมายความว่าเป็นสำนักงานสีเขียว โดยบรรจุไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย ได้มาตรฐาน มีธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีการบริหารจัดการที่ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม พัฒนามหาวิทยาลัยด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University) และมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศน์ (ECO University) เพื่อใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถทำให้บุคลากรเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการลดปัญหาที่เกิดขึ้นสภาวะโลกร้อนตามนโยบายของรัฐบาล โดยใช้รูปแบบ SSS ได้แก่ 1. แผนยุทธศาสตร์ระดับสถาบัน ที่ประกอบไปด้วย ด้านบุคลากร เงินทุน การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และจริยธรรม 2. การตั้งเป้าหมาย ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และเป็นปัจจัยที่เพิ่มโอกาสทำให้ประสบความสำเร็จ อันประกอบด้วย เป้าประสงค์ ระยะเวลา ผลลัพธ์ และ 3. การก้าวผ่านอุปสรรค การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ให้เป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จำต้องก้าวข้ามความคิดเชิงลบ เพื่อเปลี่ยนแนวคิดให้มองทุกสิ่งรอบตัวเป็นเชิงบวก ซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนผ่านภาวะผู้นำ การเงิน การสื่อสาร การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การจัดลำดับความสำคัญ การตรวจสอบ และการสร้างฐานข้อมูล มหาวิทยาลัยราชภัฏสร้างวัฒนธรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนให้กับนักศึกษา ผู้ซึ่งจะเป็นทรัพยากรอันมีค่าของประเทศกับการคาดหวังสภาพแวดล้อมที่ดีของโลกในอนาคต

อภิปรายผล (Research Discussion)

งานวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พบว่า 1. องค์ประกอบความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย 1. สถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน 2. การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3. การจัดการของเสีย 4. การจัดการน้ำ 5. การ

คมนาคมขนส่ง และ 6. การศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ ไชยตา (2561) เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา พบว่า ในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว ซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (University of Indonesia) หรือ UI Green Metric World University Ranking (UI GreenMetric, 2017) ก่อตั้งเมื่อปี 2010 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมเช่นเดียวกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตระหนักถึงเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่า มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในเรื่องการลดการใช้พลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saraswati Sisriany and Indung Sitti Fartimah (2017) เรื่อง Green Campus Study by using 10 UNEP's Green University Toolkit Criteria in IPB Dramaga Campus พบว่า มหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้าง การดำเนินชีวิต อย่างยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วโลก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ The Princeton Review Guide to Green Colleges: 2021 Edition Press Release (2021) เรื่อง The Princeton Has Released Its Guide to Green Colleges: 2021 Edition พบว่า องค์ประกอบของมหาวิทยาลัยสีเขียว ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1. สถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน 2. การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3. การจัดการของเสีย 4. การจัดการน้ำ 5. การคมนาคมขนส่ง และ 6. การศึกษา

2. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พบว่า มีแนวทางดังนี้ 1. สถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย สัดส่วนของพื้นที่เปิดโล่งต่อพื้นที่ทั้งหมด 2. การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย การใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน 3. การจัดการของเสีย ประกอบด้วย โครงการนำของเสียในมหาวิทยาลัยกลับมาใช้ใหม่ 4. การจัดการน้ำ ประกอบด้วย โครงการใช้ ควบคุม เก็บกัก การจัดการน้ำ 5. การคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วย สัดส่วนของบริการรถรับส่งต่อจำนวนประชากรของมหาวิทยาลัย และ 6. การศึกษา ประกอบด้วย จำนวนรายวิชาและหลักสูตรที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม/จำนวนรายวิชาและหลักสูตรทั้งหมดที่เปิดสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kazim Baris Aticia Gokhan Yasayacak Yilmaz Yildiz and Aydin Ulucan (2021) เรื่อง Green University and academic performance: An empirical study on UI GreenMetric and World University Rankings พบว่า ผลงานวิจัยในปัจจุบันเกี่ยวกับ

นโยบายการจัดการสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืนส่งผลต่อการจัดอันดับของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahidol University (2020) เรื่อง Mahidol University Sustainability Report พบว่า มหาวิทยาลัยสีเขียว ดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ พลังงาน การคมนาคมขนส่ง การจัดการน้ำ และการจัดการของเสีย เพื่อความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมที่ดีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. รูปแบบการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พบว่า ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา มหาวิทยาลัยสีเขียว จำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้แก่ คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ด้วยการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้รูปแบบ SSS ได้แก่ 1. แผนยุทธศาสตร์ระดับสถาบันที่ประกอบไปด้วย ด้านบุคลากร เงินทุน การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และจริยธรรม 2. การตั้งเป้าหมาย ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และเป็นปัจจัยที่เพิ่มโอกาสทำให้ประสบความสำเร็จ อันประกอบด้วย เป้าประสงค์ ระยะเวลา ผลลัพธ์ และ 3. การก้าวผ่านอุปสรรค การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ให้เป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จำต้องก้าวข้ามความคิดเชิงลบ เพื่อเปลี่ยนแนวคิดให้มองทุกสิ่งรอบตัวเป็นเชิงบวก ซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนผ่านภาวะผู้นำ การเงิน การสื่อสาร การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การจัดลำดับความสำคัญ การตรวจสอบ และการสร้างฐานข้อมูล มหาวิทยาลัยราชภัฏสร้างวัฒนธรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนให้กับนักศึกษา ผู้ซึ่งจะเป็นทรัพยากรอันมีค่าของประเทศกับการคาดหวังสภาพแวดล้อมที่ดีของโลก ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ โมทนา สิทธิพิทักษ์ (2558) เรื่อง การพัฒนารูปแบบ มหาวิทยาลัยสีเขียวแบบยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า การพัฒนารูปแบบมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาไทยมีผลต่อความสำเร็จไปสู่มหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาไทย สอดคล้องกับ Stephane Louise Boca SantaEmail authorJoão Marcelo Pereira RibeiroJosé Baltazar Salgueirinho Osório de Andrade Guerra (2019) เรื่อง Green Universities and Sustainable Development พบว่า มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อสังคมด้วยการเพิ่มความตระหนักในเรื่องของความรู้ ตักยภาพ และคุณค่าต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมของโลก และสอดคล้องกับ Bridgestock (2021) เรื่อง Green University และ Bryant (2021) เรื่อง How Durham University Turned Itself green พบว่า การพัฒนา มหาวิทยาลัยสู่มหาวิทยาลัยสีเขียว จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้นำ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา รวมทั้งนโยบายที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัย

สรุป

มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนสอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ ตามเกณฑ์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว (UI Green Metric World University Ranking) ในด้านกายภาพที่ผ่านการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย การพัฒนาในประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ผ่านกระบวนการจัดการศึกษาและค้นคว้าวิจัย โดยการบริหารจัดการนำคณาจารย์ บุคลากรที่มีความสามารถ นักศึกษา และภาคีเครือข่าย ทำงานในเชิงพัฒนาให้กับองค์กรมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์และนำมาทดลองปฏิบัติการ ปรับปรุงการดำเนินการพัฒนามหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืนและมีบทบาทเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ยังเน้นการสร้างความรู้ จิตสำนึก และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านหน่วยงานต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

การดำเนินงานนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว จำเป็นต้องดำเนินการในทุก ๆ มิติ หรือทุก ๆ ด้าน ตามกรอบของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยทั่วโลกโดย UI Green Metric Ranking of World Universities 2012 จัดโดย University of Indonesia ได้แก่ สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การจัดการขยะ การใช้น้ำ การจัดการระบบขนส่ง และความสามารถในการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม UI Green Metric ในทิศทาง (Version) ใหม่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อพิจารณาว่าจะบรรจุเป้าหมายอย่างไร การเรียนรู้จากผลการวิจัยและการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับการจัดอันดับและความก้าวหน้าของ Education for Sustainable Development (ESD) และวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่หลากหลายของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมโครงการที่มีเป้าหมายแตกต่างกัน สถานที่ตั้งและโครงสร้างพื้นฐานที่แตกต่างกัน แนวคิดที่ควรพิจารณาสำหรับนวัตกรรมที่เป็นไปได้ในอนาคตของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว คือ การสร้างโครงร่าง (Profile) ของมหาวิทยาลัยที่ดีขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับภารกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ลักษณะเฉพาะและบริบทที่แตกต่างกัน ผลลัพธ์ที่มุ่งเน้นหมวดหมู่ และเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ที่เป็นตัวบ่งชี้และผลกระทบของการจัดอันดับ

เอกสารอ้างอิง (References)

- คณะกรรมการวิชาสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและชีวิต ศูนย์วิชาบูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2557). สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โมนา สิทธิพิทักษ์ และคณะ. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 49(2), เมษายน – มิถุนายน, หน้า 1-10.
- โมนา สิทธิพิทักษ์. (2558). การพัฒนารูปแบบมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริญา ไชยตา. (2561). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภากร จันทวนิช. (2540). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bryant, Miranda. (2021). How Durham University Turned Itself green. สืบค้นจาก <https://www.>

theguardian.com/education/2021/dec/09/how-durham-university-turned-itself-green. เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2564.

Bridgestock, Laura. (2021). **Green University**. สืบค้นจาก <https://www.qschina.cn/student-info/choosing-university/green-universities>. เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2564.

Kazim Baris, Aticia Gokhan, Yasayacak Yilmaz Yildiz, and Aydin Ulucan. (2021). Green University and academic performance: An empirical study on UI GreenMetric and World University Rankings. **Journal of Cleaner Production**, 291, April.

Mahidol University. (2020). **Mahidol University Sustainability Report**. Bangkok: Mahidol University.

Saraswati Sisriany and Indung Sitti Fartimah. (2017). *IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci.* **91** 012037. Stephane Louise Boca SantaEmail authorJoão Marcelo Pereira RibeiroJosé

Baltazar Salgueirinho Osório de Andrade Guerra. (2019). **Green Universities and Sustainable Development**. Encyclopedia of Sustainability in Higher Education.

The Princeton Review Guide to Green Colleges: 2021 Edition Press Release. (2021). **The Princeton Has Released Its Guide to Green Colleges: 2021 Edition**. สืบค้นจาก <https://www.princetonreview.com/press/green-guide/press-released>. เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2564.

UI GreenMetric. (2017). **Overall Rankings 2017**. จาก <https://greenmetric.ui.ac.id/rankings/overall-rankings-2017>. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564.

UI GreenMetric. (2021). **Overall Rankings 2021**. จาก <https://greenmetric.ui.ac.id/rankings/overall-rankings-2021>. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564.

